

Zamyšlení Svatého Otce Františka v mimořádném čase epidemie a *Urbi et Orbi*, 27. 3. 2020

Mk 4,35-41

»Téhož dne večer« (Mk 4,35). Tak začíná evangelium, které jsme slyšeli. Již několik týdnů se zdá, že nastal večer. Husté temnoty zahalily naše náměstí, ulice a města; ovládly naše životy a vyplnily všechno ohlušujícím tichem a bezútesnou prázdnotou, ochromujícími cokoli se namane. Je to cítit ve vzduchu, je to patrné na gestech a vyjadřují to pohledy. Dolehly na nás obavy a rozpaky. Jako učedníci z evangelia ocitli jsme se náhle v neočekávané a zběsilé bouři. Uvědomili jsme si, že jsme na stejné lodi, všichni zranitelní a dezorientovaní, ale zároveň důležití a nezbytní, všichni jsme povoláni veslovat společně, všichni se potřebujeme navzájem těšit. Na této lodi... jsme všichni. Jako oni učedníci, kteří jedním hlasem a s úzkostí říkají: »Hyneme« (v.38), tak i my jsme postřehli, že nemůžeme jít každý dál na vlastní účet, nýbrž pouze společně.

Je snadné vžít se do této příhody. Obtížné je pochopit Ježíše. Zatímco učedníci jsou přirozeně vylekaní a zoufalí, On byl na zádi, v té části lodi, která se potápí nejprve. A co dělá? Navzdory pozdvižení klidně spí, s důvěrou v Otce – v evangeliu vidíme Ježíše spát pouze tady. Když je probuzen, utiší víchr a vody a obrátí se k učedníkům vyčítavým tónem: »Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?« (v.40).

Snažme se porozumět. V čem spočívá nedostatek víry učedníků, který je protikladem Ježíšovy důvěry? Nepřestali v Něho věřit, vždyť se na Něho obracejí. Podívejme se však, jakým způsobem: »Mistře, je ti to jedno, že hyneme?« (v.38). *Je ti to jedno*. Mysleli, že Ježíšovi na nich nezáleží, nestará se o ně. Je to jedna z nejhorších věcí, slyšíme-li mezi sebou, v našich rodinách slova: „Nezáleží ti na mně?“. Tato věta zraňuje a rozbouří srdce. Otřásla také Ježíšem, protože nikomu jinému na nás nezáleží více než Jemu. A vskutku, jakmile je požádán, zachraňuje svoje malomyslné učedníky.

Bouře demaskuje naši zranitelnost a odhaluje falešné a povrchní jistoty, na kterých jsme vystavěli své programy a plány, zvyky a priority. Ukazuje nám, že jsme nechali usnout a opustili to, co žíví, podporuje a posiluje náš život a naši komunitu. Bouře odkrývá všechny snahy o vytěsnění a opominutí toho, co oživuje duši našich národů, odhaluje každý pokus o umrtvení pomocí zdánlivě „spasitelných“ návyků, neschopných dovolávat se našich kořenů a evokovat paměť našich starců, čímž se zbavujeme imunity nezbytné pro vyrovnání se s protivenstvím.

Bouří spadly masky oněch stereotypů, jimiž jsme zastírali svoje „ego“ ve stálé snaze o vlastní *image*, a znovu byla odhalena ona (požehnaná) sounáležitost, od níž se nelze odtrhnout: sounáležitost bratří.

»Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru?«. Pane, tvoje Slovo nás dnes večer zasáhlo a dotýká se všech. V tomto našem světě, který miluješ více než my, jsme se hnali vpřed plnou rychlostí a měli dojem, že jsme mocní a schopní všeho. Chtíví zisku, jsme se nechali pohltnout věcmi a strhnout spěchem. Nezastavili jsme se na tvoje volání, neprocitli jsme tváří v tvář planetárním válkám a nespravedlnostem, neslyšeli jsme křik chudých i naší těžce nemocné planety. Vyzývavě jsme pokračovali a mysleli si, že budeme v nemocném světě navždy zdraví. Nyní, když jsme na rozbouřeném moři, tě prosíme: „Probud' se, Pane!“.

»Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru?«. Pane, obracíš se k nám výzvou, výzvou k víře. Výzvou, v níž nejde ani tak o to věřit, že Ty existuješ, nýbrž jít za Tebou a důvěřovat Ti. V této postní době zní tvoje naléhavá výzva: „Změňte smýšlení“, »obrať se ke mně celým svým srdcem« (Jl 2,12). Voláš nás, abychom se chopili tohoto času zkoušky jako *času volby*. Není to čas tvého soudu, ale našeho soudu: čas vybrat si mezi tím, na čem záleží, a tím, co pomíjí, oddělit to, co je nezbytné, od toho, co nezbytné není. Je to čas k opětovnému usměrnění běhu života vstříc Tobě, Pane, a vstříc druhým. A cestou

můžeme hledět na mnohé naše příkladné druhy, kteří vprostřed strachu reagovali odevzdáním svého života. Tak působí moc Ducha, jež se vylévá a přetváří v odvážnou a velkodušnou odevzdanost. Život Ducha je s to vykoupit, docenit a ukázat, jak jsou naše životy spřádány a nesený obyčejnými lidmi, kteří jsou obvykle opomíjeni a nevyskytují se na titulních stranách novin a časopisů, ani na velkých přehlídkách nejnovějších *show*, ale nepochybně dnes píší rozhodující události našich dějin: lékaři, ošetřovatelé a ošetřovatelky, zaměstnanci supermarketů, uklízečky, pečovatelky, dopravci, pořádkové síly, dobrovolníci, kněží, řeholnice a mnoho a mnoho dalších, kteří pochopili, že nikdo se nezachrání sám. Tváří v tvář utrpení, v němž se poměřuje opravdový rozvoj našich národů, objevujeme a zakoušíme Ježíšovu velekněžskou modlitbu: »ať všichni jsou jedno« (*Jan 17,21*). Kolik jen lidí denně prokazuje trpělivost a dodává naději, snaží se nerozsévat paniku, nýbrž sdílenou odpovědnost. Kolik otců, matek, prarodičů a učitelů ukazuje našim dětem nepatrnými všedními gesty, jak čelit a překonat krizi novým uzpůsobením zvyklostí, pozvednutím zraku a podnětem k modlitbě. Kolik lidí se modlí, obětuje a přimlouvá za dobro všech. Modlitba a tichá služba jsou naše vítězné zbraně.

»Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru?«. Počátkem víry je uznání, že potřebujeme spásu. Nejsme soběstační, sami se utopíme: potřebujeme Pána jako kdysi mořeplavci hvězdy. Pozvěme Ježíše na loďky svých životů. Odevzdejme mu svoje obavy, aby je přemohl. Jako učedníci zakusíme, že s Ním na palubě neztroskotáme. Vždyť v tom je Boží moc, že obrací v dobro všechno, co se stane, i to nepěkné. On vnáší klid do našich bouří, protože s Bohem život nikdy neumírá.

Pán nás uprostřed bouře interpeluje a vybízí, abychom vzbudili a aktivovali solidaritu a naději, jež jsou s to upevnit, podpořit a dát smysl těmto hodinám, kdy se zdá, že všechno ztroskotává. Pán se probouzí, aby probudil a oživil naši velikonoční víru. Máme kotvu: v Jeho kříži jsme byli spaseni. Máme kormidlo: v Jeho kříži jsme byli vykoupeni. Máme naději: v Jeho kříži jsme znovuzrozeni a objemuti, aby nás nic a nikdo neoddělil od Jeho výkupné lásky. Uprostřed izolace, v níž trpíme nedostatkem přízně a setkání, zakoušíme nedostatek mnohého, slyšme ještě jednou zvěst, která je naší spásou: vstal z mrtvých a žije vedle nás. Pán nás volá ze svého kříže, abychom opět nalezní život, který nás čeká, hleděli na ty, kteří se nás dovolávají, posílili, rozpoznali a podnikli milost, která v nás přebývá. Nezhášeje skomírající plamínek (*Iz 42,3*), který nikdy neochoří, a dejme vzplanout naději.

Obejmout Jeho kříž znamená najít odvahu obejmout všechny rozpory nynější doby, vzdát se na chvíli svého bažení po všemohoucnosti a majetku a dát prostor kreativité, kterou může vzbudit jedině Duch svatý. Znamená to najít odvahu otevřít prostory, kde všichni pocítí, že jsou povoláni, a dopustit nové podoby pohostinnosti, bratrství a solidarity. V Jeho kříži jsme byli spaseni, abychom přijali naději, které umožníme posilovat a podporovat všechna možná opatření a cesty, jež nám mohou pomoci se opatrovat a chránit. Obejmout Pána, abychom objali naději: to je síla víry, která osvobozuje od strachu a dává naději.

»Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru?« Drazí bratři sestry, z tohoto místa, které vypráví o skálopevné Petrově víře, chtěl bych dnes večer svěřit vás všechny Pánu na přímluvu Madony, Spásy jeho lidu, mořské hvězdy uprostřed bouře. Z této kolonády, která objímá Řím a svět, ať na vás sestoupí Boží požehnání jako útěchyplné objetí. Pán ať žehná světu, daruje zdraví tělu a útěchu srdci. Žádáš nás, abychom neměli strach. Naše víra je však slabá a jsme bázlivi. Ty však, Pane, nenechej nás napospas bouři. Zopakuj znovu: *»Vy se nebojte«* (*Mt 28,5*). A my, spolu s Petrem, *»hodíme na Něj všechnu svou starost, vždyť Tobě na nás záleží«* (*srov. 1 Petr 5,7*).

Přeložil Milan Glaser